

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 31.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 200. szám.

Hétfő, szeptember 1.

Széljegyzetek.

— Politikai munkatársunktól. —

B u d a p e s t, szept. 1.

A miniszterelnök a múlt héten Bécsben járt. Hogy miért, azt nem látta szükségesnek az ellenzéki sajtóval közölni. Megindultak tehát a találgatások és oda lyukadtak ki, hogy bizonyosan létszám-emelés lesz hamarosan. Ez nem volt valószínű, mert egész Európa lázasan fegyverkezik és nekünk lehetetlen elhanyagolnunk haderőnk fejlesztését. Az ellenzék azonban a saját feltevése alapján heves kirohanást intézett a monarchia külpolitikájára, a hadsereg és különösen Tisza ellen. Most azonban arról szól egy bécsi hír, hogy egyelőre, a folyó évben legalább, nincs tervbevéve a létszám-emelés. Mindenki örvend, hogy illetékes helyen elég erősnek ítélik hadseregünket, egyszerűen azonban mélysegesen megbotránkozunk az ellenzék lelkiismeretlenségén, hogy a maga önkényes kombinációja révén becsmérelni merészelt legfontosabb intézményeinket és legelső államférfiunkat.

*

A koalíció épp úgy szerette volt a sallangos szövegeket, mint a kevés munkával, sok jövedelemmel járó hivatalokat. Szervezett ennél fogva egy csomó sinecurát, beleültette az embereit és elnevezte őket „a nemzeti uralom őrszemei”-nek. A munkapárti kormány pedig ki nevezett hatszáz magyar tanítót, jobbra az országnak nemzetiségek lakta vidékeire. És tervbevette 227 elemi iskolának egy éven belül leendő felállítását, illetőleg államosítását és nem kérkedik vele, pedig jobban tehetné, hogy ezek az új tanítók és új iskolák a nemzeti szellem katonái és bástyái.

*

Apponyinak a békekonferenciáról írt cikke még mindig aktuális. Egy pontot kivéve, amely előtt szándékosan szemtől hunyt, bámulatos tisztán látja az igazságot. A sötét pont pedig az, hogy miért nem megy ő Hágába. Ezt nem akarja, vagy nem tudja megvilágosítani. De tökéletesen igaza van abban, hogy a magyarságnak kötelessége képviseltetnie magát a művelt nemzeteknek ezen az oly nemescélú tanácskozásán és hogy a munkapárti politikusok hiven teljesítik ezt a kötelességet. Annál érthetlenebb, hogy ő és pártja miért marad el még onnan is, holott nincs ott Tisza-féle házszabály, sem parlamenti őrség. Igaz, hogy mindamellet a rendre és az illendőségre ügyelni kell.

És tökéletesen igaza van abban is, mikor megfeddi párhiveit azért a valóban megbotránkozató szokásért, hogy külföldi lapokban ócsárolják a magyar testvérpártokat. Élénk tiltakozással mondja Apponyi, a közkatonának, hogy ő ilyet nem tesz. Szól pedig ez a lecke Károlyi Mihálynak, az egyesült függetlenségi párt ügyvezető elnökének.

És gyönyörűen igaza van, midőn a Hágában minket érhető támadások elé odakiáltja, hogy „ne bántsd a magyart!” És elhatározza, hogyha mégis bántanak, akkor ő is ott lesz. De ha érzi, hogy ott a

helye, miért halasztja és teszi feltételtől függővé az elmenését, mint a Kossuthnóta magyarjai.

Egy havi közigazgatás.

A vármegyei közigazgatási bizottság ülése.

Nagybecskerek, szept. 1.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága szombaton tartotta augusztus havi rendes ülését Jankó Ágoston alispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: dr. Vincze-hidy Ernő m. főjegyző, dr. Haidegger Lajos megyei főorvos, Bogcha Márton árvaszéki elnökhelyettes, Beller István tb. m. főügyész, Tóth István miniszteri tanácsos pénzügyigazgató, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Bárány Árpád kir. tanfelügyelő, Szabó Bertalan kir. segéd-tanfelügyelő, Axmann János kir. főállatorvos, Gregersen Nils gazdasági segéd-felügyelő, dr. Gyertyánffy László, Hauser Károly báró, dr. Pollák Győző bizottsági tagok, Rigó István, Filkovich Boldizsár, dr. Baár Jenő és Pirker Ede előadók.

Az ülésen Filkovich Boldizsár m. tb. főjegyző bemutatta a bizottság félévi jelentését, amelyet fölterjesztenek a belügyminiszterhez.

Az egyes szakelődök jelentései a vármegye egyhavi közigazgatásáról a következők:

Adóügyek.

Tóth István miniszteri tanácsos pénzügyigazgató a vármegye adóügyeiről a következőket jelentette:

Torontálvármegye mint törvényhatóság területén állami egyenesadók címén a) megállapított adótarozás 8594496.84 K, b) befizetés 3141945.91 K. Hátralék 5452550.93 K, vagyis az össztarozásnak 63%-a. A folyó évi július havi befizetési eredmény 11091.70 K-val kisebb, ellenben a július havi befizetés átlagosan 51343.41 K-val nagyobb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. Hadmentességi díjban a) megállapított tartozás 167447.72 K, b) befizetés 16092.96 K. Hátralék 151354.76, vagyis az össztarozás 90%-a. A folyó évi július havi befizetés 622.39 K-val, a jun.—jul. havi befizetés pedig 15721.72 K-val kisebb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A folyó évi július hónapban 8 esetben fizetési halasztást, 14 esetben pedig ideiglenes házadómentességet engedélyezett a pénzügyigazgatóság. Végül tisztelettel jelentem, hogy tekintettel arra, hogy az aratási és eséplési munkálatok befejeztettek már, ennél fogva a pénzügyigazgatóság folyó évi július 29-én kelt 78087 számú intézkedéseivel a közadók és egyéb kincstári, községi és törvényhatósági adók és tartozások behajtásának megindítását és erélyes foganatosítását elrendelte.

Népoktatás.

Szabó Bertalan kir. segéd-tanfelügyelő a népoktatási ügyekről ezeket adta elő:

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kanabé Gyula okl. polgári iskolai tanítót a nagyszentmiklósi áll. polgári iskolához segéd-tanítónak nevezte ki. Balázi András törökbecsei áll. polgári iskolai tanítót a baróti áll. polg. iskolához, Grósz Kálmán nagybecskereki áll. polg. iskolai tanítót a miskolci áll. polg. iskolához, Pécsvári Antal oraviczabányai áll. s községi polg. iskolai tanítót a nagybecskereki áll. polg. iskolához, Páczner Jenő

ruttkai áll. polg. iskolai tanítót a nagybecskereki állami polg. iskolához és Dudas József galgóczi áll. polg. iskolai tanítót a módosi állami polgári iskolához helyezte át s egyúttal az igazgatói teendőkkel is megbízta. Továbbá Józsa Ilona okleveles óvónőt az ujszentiváni, Nedies Vilma okl. óvónőt a szőregi, Münszter Emilia okl. óvónőt a boesári állami óvodához nevezte ki és Kiszely Mária ujszentiváni állami óvónőt a szőregi állami óvodához helyezte át.

A vármegye utügyeiről

Vámos Ignác műszaki tanácsos jelentése így szól:

A vármegye területén átvonuló állami közutak a kedvezőtlen időjárás dacára elég jó állapotban vannak. A törvényhatósági kiépített utvonalak általában véve kielégítő karban vannak s csak azon utvonalak, illetve utszakok esnek kifogás alá, amelyek fentartásához az utolsó években vagy egyáltalában nem, vagy csak igen kevés kavics jutott. Intézkedés történt azonban, hogy az illető vállalkozók ezen szakaszokra az engedélyezett fedanyagot most már minél előbb kiszállítsák, továbbá, hogy ennek megtörténte után az anyag azonnal az utszakok helyreállítására felhasználassék. A kiépítetlen utvonalak egyes szakaszain a közlekedés a gyakori esőzések miatt némi nehézséggel járt. A keresk. m. kir. miniszter urnak 33918/1913 számú rendelete alapján a nagybecskerek—nagykikindai trvh. utszakasz folyó évi július 1-vel állami kezelésbe átvétetett, ezen utvonalak folytatását képező s szintén államosítandó nagykikinda—kiszombori vicinális közut kiépítése tárgyában pedig a keresk. miniszter ur 33660/1913 sz. rendelete alapján a helyszíni bejárás folyó évi július hó 3. és 4-ik napjain megtartott s alapos a kilátás, hogy utépitési munkák még folyó évben meg fognak kezdeni. A perlasz—pancsova—homokbálványosi közut Torontálvármegye területére eső szakaszán a földmunkálatok folyamatban vannak s a kőanyagok szállítására tervezett munkavágyány lefektetése Pancsovától Homokbálványos felé megkezdett. Az utadó természetbeni leszolgáltatásra kötelezettek az elmúlt hónapban mit sem dolgoztak le. A temesvári posta- és távirdaigazgatóság 33832/1913 és 39436/1913 számú értesítése szerint a nagytárnoki és szárcsai posta-távbeszélő hivatalok távir-dával egyesítették és Klárafalva községben folyó évi augusztus hó 21-én postai ügynökség lép életbe. Ezen ügynökség kézbesítési kerületébe Klárafalván kívül Ferencszállás község és Kukutyin pusztá tartozik. A posta- és távirdaszolgálat ellen panasz nem tétetett.

A közegészség.

Dr. Haidegger Lajos megyei főorvos jelentése szerint Torontálvármegye közegészségügyi viszonyai a most mult július havában szintén kedvezők voltak. Heveny fertőző betegségek között bejelentettek 30 vörheny, 3 hasi hasi máz, 37 difteritiz és 5 kanyaró. Óvoda vörheny miatt rövid időre Magyarcsérnye községben bezárattott. Egyben felemlíti, hogy Lenhardt József dr. Istvánföldén mint községi orvos orvosi gyakorlatot kezdett, továbbá, hogy Zsombolyán, Csenén, Dolován, Módoson, Feketetón, Törökbecsen, Nagycsanádon és Fénven egy-egy okleveles szülésznő teledett le.

Allategészségügy.

Axmann János kir. főállatorvos havi jelentésében előadta, hogy a vármegye területén július hónapban a ragadós állati betegségek közül föllépett: takonykór 4, rühkór 1, lépfene 15, sertésorbán 4, sertésvész 7, veszettég 8 és juh-himlő 1 községben. Megszűnt: takonykór

3. rükkör 9, lépfene 12, sertésvész 9, vesztesség 11, ivarszervi hólyagos kiütés 1 községben.

Több kisebb felebbezett ügy elintézésével ezután az ülés véget ért.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárási jelentése.

Szeptember 1.

Barométer ingadozó 755.6. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 28.2 C°. Hőmérséklet: maximum aug. 31-ikén 29.9 C°, minimum reggel 16.8 C°. Csapadék 0.6 mm. Felhőzet Cu4. Szélirány és erősség SW3. Jóslat a következő 24 órára: Meleg, elvívte csapadék, zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. Vitányi Iván nagyvárad kir. törvényszéki joggyakornokot a panaszosai kir. járásbíróhoz jegyzővé kinevezte.

A m. kir. igazságügyminiszter S. Tóth István módosi kir. járásbírói jegyzőt önálló működési körrel ruházta föl.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Dudits Miklós panaszosai kir. segédtanfelügyelőt Zemplénvármegye kir. tanfelügyelőségéhez áthelyezte.

Ugyancsak kölesönösen áthelyezte a kultuszminiszter Hlatky Ágostonné zombolyai és Haumann Hedvig törökbecsei áll. el. iskolai tanítókat.

— **Az iskolák körül.** — **Beírások, tankönyvek.** A mai szeptember elsejével néhány napra mozgalmas és színes napok következtek el. Megkezdődtek az iskolai beírások s az iskolák körül nagy tömegekben hullámanak az emberek, szülők és diákok egyaránt. Az óvatos családapák már hajnalban keltek és siettek a gimnáziumba, hogy elsőként legyenek a beírásnál. De még így is megkéstek a korán kelők, mert mikor az iskolába értek, kiderült, hogy csak huszadiknak vagy harmincadiknak kerülnek sorra. Mert hát voltak olyan szülők is, akik az éjjel le se feküdtek s ott virrasztottak az iskola előtt. A kényelmesebbek majd csak holnap vagy holnapután kerülnek sorra. Addig hát egyre forr az élet az iskolák körül, ahol növeli a mozgalmat a diákbörze, amelyen a régi könyveket értékesítik a diákok. Sok hasznuk azonban nincsen, mert a böles tankönyvgyártók évről-évre új állattant, természettant, vagy retorikát találnak ki, amelyekben új pontosvesszők és körmondatok vannak, tetézve újfajta kérdő- és felkiáltójelekkel. Így azután a szülők kénytelen-keservesen vásárolják az új pontosvesszőket. Mikor azután kiizzadták, kiverekedték és kifosztatták magukat szeptembernek elején, csüggedten várják a nebulók szekundáit és a jövő szünidőt.

— **A munkásbiztosító pénztár köréből.** A kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága szombaton este Fenyves Izsó elnöklésével ülést tartott, amelynek tárgysorozatán kétszáznál több ügy szerepelt. Az igazgatóság Godányi Zoltán igazgató előadása alapján 14 segélyezési, 28 baleseti, 9 adminisztratív és 6 orvosi ügyben hozott határozatot, ezenkívül 22 beteget utalt gyógyfürdősegély címén Abbazia, Pöstyén, Gleichenberg, Korond, Baldóc, Trenčén-Teplíc, Portore, Karlsbad, és Melence-fürdőbe, 8 betegnek előzőleg engedélyezett fürdőbe utalását pedig 4-4 héttel meghosszabbította. Az

igazgatóság ezenkívül 28 járuléktörlesztési ügyben és 78 bírság-ügyben hozott határozatot, továbbá kimondotta, hogy a hivatali székház ügyében ajánlatra hívja föl a ház- és telektulajdonosokat. Az ajánlatok szeptember 15-ig nyújtandók be.

— **Egy kis tévedés a hivatalos lapban.** A hivatalos lap írásait a jámbor halandók mindig nagy áhitattal olvassák, mert amit a Budapesti Közlöny ír, az ekzsztenciákat jelent s így írásait méltán valósággal szentírásnak szoktuk venni. Ilyen körülmények között ugyancsak elsodálkozhatott a nagybecskereki törvényszék elnöke, mikor a hivatalos lap mostani vasárnapi számában azt olvasta, hogy bár ő teljes egészségben ül az elnöki székben, a hivatalos lap szerint még sem ő, vagy már nem ő a törvényszék elnöke, hanem egész más valaki. A hivatalos lap vasárnapi száma ugyanis a kinevezések között ezeket közli:

„A m. kir. igazságügyminiszter a nagybecskereki munkásbiztosítási választott bíróság elnökévé Racsóv Lehel nagybecskereki kir. törvényszéki elnököt három év tartamára kinevezte.”

Igy szól szórul-szóra a hivatalos lap közlése s a tájékozatlanok ugyancsak csodálkozhatnak, hogy mi lett hirtelenben Alföldi Edével, a nagybecskereki törvényszék elnökével. Hát mi sietünk megmagyarázni a rejtélyt. A sajtóhiba ördöge kompromittálta a Budapesti Közlönyt. Racsóv Lehel ugyanis a nagy-kikindai törvényszék elnöke s valószínűleg a nagy-kikindai munkásbiztosítási választott bíróság elnökévé neveztek ki s a hivatalos lap összeeszerelte Nagy-kikindát Nagybecskerekkel. A hivatalos lap bizonyosan hamar ki fogja korrigálni ezt a tévedést, hanem az írásait ezentul aligha merik szentírásnak venni az emberek, különösen azok, akik szivszorongva lesik, hogy a nevük megjelenjek az állam hivatalos lapjában. Mert mi legyen igaz, ha még a hivatalos lap is kacsákat közöl s hozzá még az uborkaszegzon után.

— **A kéményseprők szaporítása.** Reiter Oszkár rendőrkapitány beadványt intézett a városi tanácshoz a kéményseprőmesteri állások szaporítása tárgyában. Általános panasz ugyanis, hogy városunkban a kéményseprők nagy elfoglaltságuknál fogva nem képesek a kéményeket megfelelő időközben tisztítani, ebből kifolyólag a közönség állandóan a rendőrséghez fordul közvetítésért arra nézve, hogy az illető kéményseprőmester a kémények tisztítását soron kívül sürgősen végezze el. Ennek okát a rendőrség abban találja, hogy városunk lakott területe lényegesen kiterjeszkedett s az épületek s ezzel kapcsolatban a kémények a kéményseprési szabályrendelet alkotása óta megkétszereződtek, a külterületekben három új városrészt, azonkívül gyárak, iparvállalatok keletkeztek. Ezért fontos, hogy a kéményseprőmesteri állások a kéményseprői kerületek meghagyása mellett legalább eggyel szaporítsanak, hogy ezáltal megszűnjenek azok az állapotok, amelyek eddig a rendőrséget is sok zaklatásnak tették ki.

— **Halál a dukatáért.** A szerb leányok ünnepi napokon földiszítik magukat arany-pénzektől, érmektől összerakott füzerekkel, dukatákkal s azzal parádézhatnak, akik nem mindenki teheti ezt és sokan vannak, akik ilyen értékes diszt nem rakhathatnak magukra. Így volt ez Zadrin Danica nagybecskereki szerb leánnyal is, akinek szegény napszámos szülei nem tudták leányukat dukatákkal földiszíteni Pedig Danica nagyon szeretett volna a szerb Boldogasszony ünnepén ilyen dukatákkal parádézni. Könyörgött is a szüleinek, hogy vegyenek neki dukatákat, de hát a szegények nem tudták teljesíteni leányuk vágyát. Így azután Boldogasszony napján dukaták nélkül öltözött ünneplőbe Danica, de ezen annyira elkeseredett, hogy tegnap délben fölment a padlásukra s ott felakasztotta magát. Mikorra észrevették, Danica már kékre válva holtan függött a kötélen, amely jutott neki utóljára is a dukaták helyett.

— **A Zombolyai Kereskedelmi és Iparbank csődje.** Megirtuk, hogy a nagy-kikindai törvényszék a múlt héten a Zombolyai Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság ellen csődöt rendelt el. A bank megfélebbzte ezt a határozatot

és a bank ellen elrendelt csődzárlatot feloldotta. Az igazgatóság tagjai kötelezettséget vállaltak, hogy a bank csendes fel számolását lehetővé fogják tenni és a betevők teljes kártalanítására magánvagyonukat is felajánlották.

— **Játék a fegyverrel.** Trifunovity Milorád 36 éves kumáni lakos a napokban reggel apja vadászfegyverét nézegette. A puská véletlenül elsült és a golyó az ott tartózkodó Blázsity Lázarcába furódott, aki nyomban meghalt. Trifunovity önként jelentkezett a törökbecsei kir. járásbírósnál.

— **A dolovai országos vásár.** A m. kir. kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Dolova községben a minden év március 21-re és október 11-re engedélyezett országos kirakó és állatvásárok ezentul állandóan április 12-ikén és szeptember 6-ikán tartassanak meg.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókjá minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Sport.

× **A teniszverseny.** Élénk érdeklődés mellett, nagyszámu nézőközönség jelenlétében vette kezdetét szombat délután a Torontál Hajósegylet pályáin a teniszverseny a férfi egyes (single handed) előmérkőzéseivel. Be neveztek Demkó István, Dus Jenő, Grandjean Andor, Kupesay Viktor, Jakobsits Imre (Szabadka) és Stagelschmidt János. Szombaton lejátszottak a Dus-Kupesay és Demkó-Stagelschmidt-párok Dus Jenő és Demkó István győzelmével. Tegnap, vasárnap délután folytatódott a verseny, a Grandjean-Jakobsits mérkőzés 1:1 arányában eldöntetlen maradt, a Dus-Demkó srettből Dus Jenő került ki győztesnek.

A férfi egyes után sorra kerülő vegyes páros (mixed double) versenyen résztvesznek legjobb hölgyjátékosaink, akik közül eddig be neveztek Dániel Ferenec, Gáspár Ernőné, Marton Andorné és Stagelschmidt Józsefné.

— **Footballmérkőzés.** A Nagybecskereki Ifjúsági Sportegylet tegnap Eleméren barátságos mérkőzést rendezett az eleméri „Egyetértés” sportegylettel, melynek eredménye 17:0 a NISE javára. A gólokban a következők osztoztak: Kaiser 5, Kretzu 5, Stefkovics 3, Mojity 2, Biedermann 2, míg az elemériek legjobb játékosai Kolozs és Bobor voltak. Bíró a NISE-ből Dukesz Pál titkár volt.

Zeneiskola!!

Van szerencsém a mélyen tisztelt szülők és zenét tanulni óhajtok szíves figyelmébe ajánlani

Nagybecskereken Árpád-u. 7. sz. a. levő

zeneiskolámat,

ahol a következő iskolai év évi szeptember hó 1-én megkezdődik és ahol lelkiismeretes vezetés mellett bárki hegedű-, gordonka-, tarogató-, fuvola-, clarinett- és harmonium-játékban, ezenkívül minden fuvó- és vonós-hangszereken való játékban, továbbá énekekben, zeneelméletben, összhangzattanban és zene-történelemben szakszerű oktatást nyerhet.

Tisztelettel

Gilde Vendel,

konszervatóriumot végzett okleveles zenetanár.

Beiratások: aug. 25-től kezdve naponta d. e. 8-11-ig, d. u. 3-6-ig.

TÁVIRATOK.

A balkáni helyzet.

Tárgyalások Bulgária és Törökország között. — Bulgária lemond Drinápolyról. Oroszország kudarcra. — Bolgár-török esetepaték.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bulgária és Törökország között most már bizonyosan megkezdődnek a közvetlen tárgyalások, amelynek során remélhető, hogy a két ország meg egyezésre jut s ezzel a balkáni tüzfészek utolsó parazsa is elhamvad. A közvetlen tárgyalások létrehozatalát Ausztria-Magyarország és Olaszország diplomáciai sikerének mondják Oroszországgal szemben, amely külön akcióval és pénzügyi bojkottal akarta a drinápolyi kérdést megoldani.

Mai jelentéseink a következők:

Tárgyalások Bulgária és Törökország között. — Bulgária lemond Drinápolyról.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Most már úgy Bulgária mint Törökország részéről hivatalosan is elismerik, hogy a közvetlen tárgyalások a drinápolyi kérdésben legközelebb megkezdődnek.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Törökország és Bulgária között a tárgyalások e héten kezdődnek el Drinápolyban.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A tárgyalások a két ország között azon az alapon indulnak meg, hogy Bulgária eleve lemond Drinápolyról.

Londoni távirat szerint Törökország beleegyezik abba, hogy Trácia északkeleti részét átengedi Bulgáriának, de ragaszkodik Dimotika és Ortaköj megtartásához, mert ezekre Drinápoly megvédése szempontjából szüksége van. Törökországnak ez a követelése előreláthatólag nagy nehézségeket fog okozni a tárgyalásokon.

Oroszország kudarcra.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Oroszország zavaros tervei a drinápolyi kérdésben sikertelenül maradtak. A hatalmak nem járultak hozzá Oroszország javaslataihoz, hogy a drinápolyi kérdés miatt külön akció indíttassék s Törökország ellen pénzügyi bojkottot mondjanak ki. Ezt diplomáciai körökben Oroszország nagy kudarcának mondják, viszont a közvetlen tárgyalások létrehozatala Ausztria-Magyarország és Olaszország sikere.

Bolgár-török esetepaték.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a drinápolyi helyőrség szaporítására egy lovasezred érkezett Drinápolyba. Megemlíti a jelentés, hogy bolgár és török bandák között nap-nap után véres esetepaték folynak. Tegnap is volt közöttük egy valószínűleg ütközet, amelyben 160 bolgár elesett. A törökök vesztesége jelentéktelen.

Az isehli udvarból.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ischlből sürgönyzik, a király ma reggel 9 órakor misét hallgatott, d. e. 11 órakor pedig Braun

báró athéni osztrák-magyar követet fogadta, aki a Kavala-kérdésről referált a királynak.

Bécsi jelentés szerint a király szeptember 8-ikán vagy 9-ikén érkezik vissza Ischlből Bécsbe, illetőleg Schönbrunnba, hogy résztvehessen Erzsébet királyné emlékeztetének szentelt rekviemen.

A miniszterelnökök audienciája.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Tisza és Stürgkh miniszterelnökök ischli audienciája elmarad s a két miniszterelnök a jövő héten Schönbrunnban fog megjelenni a király előtt audiencián.

A nemzetközi kereskedelemoktatási kongresszus.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A külföld legkiválóbb kereskedelmi szakférfiai és tanerei gyűltek össze Budapesten, hogy a kereskedelmi szakoktatás fejlesztéséről s egyes gazdasági problémák megoldásáról tanácskozzanak. A kongresszus megnyitása vasárnap a zeneakadémia dísztermében folyt le. A kormány képviselőiben Jankovich Béla kultuszminiszter jelent meg, üdvözölve a résztvevőket, abbéli reményét fejezte ki, hogy a kongresszus eredményesen fog végződni. A főváros nevében gr. Festetics tanácsnok beszélt. Ezután a külföldi megbízottak szólaltak fel. A kongresszus szeptember 5-én fog befejeződni.

Kolera Bécsben.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, ott tegnap két koleraeset fordult elő. A kolerát Szalonikiból hureolták be Bécsbe. A hatóság megtette a legmesszebbmenő óvintézkedéseket.

Szerelmi dráma.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Véres szerelmi dráma játszódott le vasárnap éjjel a fővárosban. Ivánka Árpád 24 éves színésznő munkás már régóta üldözte szerelmével Együd Vilma 16 éves masamód-leányt, de nem lett meghallgatásra. Éjjel a Dandár-utcaiban volt találkájuk és itt újból kérlelte a leányt, de az megint csak elutasítólag válaszolt. Erre Ivánka előkapta revolverét és a leányra lőtt, aki eszméletlenül esett össze. Azután saját magát halántékon lőtte. Nyomban meghalt. Együd Vilma életveszélyes sérülésével a kórházba vitték.

Az értéktőzsdéről.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 833, Osztrák Hitel 633, Koronajáradék 81.55, Lészámító Bank 433, Jelzáloghitelbank 521, Hazai Bank 289, Magyar Bank 564, Rimamurányi 714, Salgótarjáni 773, Közuti Vasut 645, Villamos Vasut 369.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonkint.)

Buza (októberre)	11.28
Buza (1914. áprilisra)	11.79
Rozs (októberre)	8.39
Zab (októberre)	8.—
Tengeri (szeptemberre)	8.19
Tengeri (1914. májusra)	7.36

Bonnét keresek

ki IV. polgárit végzett s 8 éves fiamat a III. elemi osztályra tanítja és a háztartásban is segédkezne. Izraelita vallású előnyben részesül.

Fizetés havi 30 korona és teljes ellátás.

Cím a kiadóban.

628-1.1

Bécsben 3 évi gyakorlatot szerzett

fodrásznő

ezuton is felajánlja szolgálatait.

Kanász Teréz

Nagybecskerek, Magyar-utca 36. szám.

627 1.1

148b-26 13

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1913. évi május hó 1. napjától.

INDUL.		óra
Nagybecskereki pályaudvarról.		
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		6:21
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		7:10
Karlova délelőtt		10:00
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		11:27
Karlova—Szegedre délután		1:13
Karlova—Szeged—Budapestre este		7:18
Szécsány—Módos—Zsombolya—Temesvárra d. e		6:25
Zsombolya—Szeged—Budapestre délután		4:00
Pancsovára délelőtt		8:10
Pancsovára délután		5:40
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.		
Módos—Temesvárra reggel		3:33
Zsombolya—Temesvárra délelőtt		10:59
Antalfalvára reggel		4:30
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5:25
ÉRKEZIK.		
Nagybecskereki pályaudvarra.		
Budapest—Szeged—Nagykik—Karlováról este		9:21
Budapest—Szeged—Karlováról este		7:17
Budapest—Szeged—Karlováról délután		4:50
Budapest—Szeged—Karlováról délután		3:11
Szeged—Karlováról délelőtt		9:24
Budapest—Szeged—Karlováról délelőtt		6:49
Temesvár—Zsombolyáról délelőtt		9:28
Temesvár—Zsombolyáról este		6:40
Pancsováról délelőtt		8:38
Pancsováról este		7:09
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.		
Módosról reggel		6:56
Szécsányról este		8:16
Pancsováról délután		5:04
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9:34
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4:10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délelőtt		8:28

Eladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

573—x.11

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad
Tolveth Oszkár
a „Népbank“ főkönyvelője.

Antalfalva község jegyzőjétől.

1371—913. kig. sz.

609—3.3

Hirdetmény.

Alólirott közhírré teszem, hogy **Antalfalva** község, mint erkölcsi testület egy a tulajdonát képező épületet **egy orvosi és egy szolgabírói lakassá** szándékozik **átalakíttatni**, mely átalakítási munkát 12.623 korona 27 fillérben van költségvetésileg előirányozva.

Ezen munkálatra nézve az előjáróság az árlejtést **folyó évi szeptember hó 15-én d. u. 4 órára** tűzi ki. Az árlejtés szóbeli és zárt ajánlat útján történik.

Felhívtnak tehát az árlejtezni szándékozók, hogy zárt ajánlataikat 5% bánatpénz kíséretében a mondott időre adják be, mert a később beérkezők figyelmen kívül hagyatnak.

A munkálatokra vonatkozó tervezetek, költségvetés és egyéb feltételek alólirott iródjában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Antalfalva, 1913. évi augusztus hó 26-án.

Meserovits Pál,
jegyző.

Pályázati hirdetmény.

A nagybecskereki községi iparostanonciskolánál megüresedett egy közismereti tárgyra **oktató-tanítói állás.**

Ez állással évi 480 korona fizetés jár, mely egyenlő havi részletekben vehető fel.

A megválasztott tanító köteles állását azonnal elfoglalni s a közismereti tárgyakat heti hat órában tanítani.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **f. év szeptember hó 8. napjának déli 12 órájáig** alólirotthoz nyujtsák be.

Később beérkező kérvényeket figyelembe nem vétetnek.

Nagybecskerek, 1913. évi szeptember hó 1.

Franz L. József s. k.,
a nagybecskereki tanonciskolák
felügyelő-bizottságának elnöke.

622—3.1

Árverési hirdetmény.

Magyarszentmárton község f. évi **október hó 1-én délelőtt 9 órakor** nyilvános árverésen bérbe adja a **vadászati jogot** 1914. évi február hó 1-től kezdődő 6 évre.

Magyarszentmárton, 1913 augusztus hó 28.

617—3.2

Előjáróság.

Árverési hirdetmény.

Ótelek község folyó évi **október hó 6-án délelőtt 9 órakor** nyilvános árverésen bérbe adja a **vadászati jogot** 1914. évi február hó 1-től kezdődő 6 évre.

Ótelek, 1913. évi augusztus hó 28-án.

616—3.2

Előjáróság.

Garçon lakás

mely két elkülönített
butorozott szobából áll

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

26—x.68

A felsőtorontali ármentesítő-és belvízszabályozó-társulat igazgatójától.

4468—913. ig. ex. sz.

623—1.1

Igen tisztelt Érdekeltség!

Van szerencsém értesíteni, hogy a **f. évi szeptember hó 4-ére** Nagyikindán a társulati igazgatóság székületében kitűzött volt közgyűlés, elnök ur Ó Méltósága által fontos családi ügyből kifolyólag **f. évi szeptember hó 13-ára (szombat) délelőtt 11 órára** elhalasztatott.

Ezen közgyűlésre azzal van szerencsém meghívni, hogy az a folyó évi augusztus hó 19-én 4075. szám alatt közölt tárgysorozatban felvett tárgyak felett fog határozni.

Nagyikinda, 1913. évi augusztus hó 30-án,

Baró Hauser Károly s. k.,
igazgató.

Torontali iparművész

jutányosan készít művészi
diszoklevelet, illusztrációt,
könyvdiszket, plakátokat,
levélfejeket, címkéket, rek-
lámcédulákat és bármilyen
iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontal“
kiadóhivatalába intézendők. 425—x 30

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT
KÖZÖL A „TORONTAL“ POLITI-
KAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Perjámosi járás főszolgabírájától.
3158—913. szám. 621—3.2

Pályázati hirdetmény.

Sándorháza községben üresedésben levő **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek s felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó évi szeptember hó 25-ig** hivatalomhoz annyival inkább nyujtsák be, mert a kellően fel nem szerelt, vagy elkésve beérkezett kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

1. Fizetés a községtől . . . 1200 K.
2. Allami fizetékiegészítés . . . 400 K.
3. Lakbér a községtől . . . 240 K.

Összesen . 1840 K.

Perjámos, 1913. évi augusztus hó 26-án.

Dr. Sal, főszolgabíró.**Kerületi munkásbiztosító pénztár Nagybecskereken.**

13215—913. szám.

629—3.1

Hirdetmény.

A kerületi munkásbiztosító pénztárnak folyó évi augusztus hó 17-én megtartott közgyűlése egy

hivatali székháznak

építés, esetleg vétel útján való megszerzését határozta el.

Az igazgatóságnak e tárgyban folyó évi augusztus hó 30-án tartott ülésében hozott határozata alapján a kerületi pénztár felhívja mindazokat, akik a tervbe vett hivatali székház céljaira megfelelő **telekkel**, esetleg kész, megfelelő **épülettel** rendelkeznek, hogy erre vonatkozó ajánlataikat a kerületi pénztár segédhivatalában (Martinuzzi-utca 4. sz., I. em.) a hivatalos órák alatt (d. e. 7—1 óráig) **f. é. szeptember hó 15-éig** nyujtsák be.

A beérkezett ajánlatok felett az igazgatóság fog dönteni. Csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a város központjában fekvő telekre vagy házra vonatkoznak.

Kelt Nagybecskereken, a kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának 1913. évi augusztus hó 30-án megtartott határozatképes üléséből.

Nagybecskerek, 1913 szeptember 1.

Godányi Zoltán s. k.,
igazgató.

Fenyves Izsó s. k.,
elnök.

Az 1913—14 iki tanévre

2 gimnáziumi tanulót**teljes ellátásra elvállalok.****Kiss István**

kir. bírósági végrehajtó,

Nagybecskerek, Nádor-utca 4. sz.
592—r.6

Farkasd község előjárótól.

1450—913. kig. szám.

625—3.1

Hirdetmény.

Farkasd község belterületén levő járdáknak téglaburkolattal való kikövezése céljából körülbelül 360.000 drb téglára van szükségünk, még pedig vagy Tamaslaka vasuti állomásra, vagy Perlasz község Béga rakpartjára, vagy Farkasd község Temespartra szállítva.

Felkérjük azokat, akik ezen szállításra igényt tartanak, hogy erre vonatkozó írásbeli zárt ajánlataikat, amelyekben feltüntetendők a téglák méretei, s amelyekben világosan feltüntetendő, hogy vállalkozó a téglákat hová óhajtja szállítani, folyó évi **szeptember hó 10. napjáig délelőtt 9 óráig** az előjáróságnál nyujtsák be.

Az ajánlathoz bánatpénz címén 500 korona csatolandó. Az ajánlatok ugyanaznap lesznek felbontva.

A járdaépítéssel kapcsolatos kőművesmunkálatok és homokszállítás biztosítása céljából **ugyanaznap délelőtt 11 órakor** nyilvános szóbeli árlejtést tartunk, amelyre a vállalkozókat ezuton meghívjuk.

A közelebbi árlejtési feltételek a község-házán megteudhatók.

Az ajánlatok elfogadása ügyében az ugyanaznap délután 3 órakor tartandó képviselő-testületi gyűlés dönt.

Farkasd, 1913 augusztus 26.

Murgu, jegyző.

Supica, bíró.

Pénzkölcsönt **6** százalékkal

folyósíttat.

Állandó foglalkozású egyéneknek személyhitel.

Czirbus, Nagybecskerek, Aradáci-ut 4. szám.

613—3.3